

Energistyrelsen
JBWF@ens.dk
Kopi: CLKJ@ens.dk
Journalnummer 2021-17546

Hørings svar fra KL over udkast til lovforslag om nye rammer for kommunal behandling af affald til materialenyttiggørelse, indsamling af erhvervsaffald, genbrug på genbrugspladser og økonomisk tilsyn

KL har modtaget høring af udkast til lovforslag om nye rammer for kommunal behandling af affald m.v. Det har ikke været muligt for KL at foretage en politisk behandling af høringssvaret inden for høringsperioden. Der tages derfor forbehold for den efterfølgende politiske behandling af høringssvaret.

At der udsendes over 100 siders lovbemærkninger til at ændre relativt få paragraffer vidner om, at det er komplekst lovstof. Lovforslagets primære formål er at udmønte dele af afsnit IV om en stærk genanvendelsessektor fra den politiske aftale "Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi". Nedenfor følger KL's generelle bemærkninger til lovforslaget. KL's uddybende bemærkninger følger i Bilag 1.

Generelle bemærkninger

Lovforslagets bidrag til CO2-reduktion

KL bakker op om klimaaftalens helt overordnede ambition om at reducere de nationale drivhusgasudledninger med 70 pct. i 2030, og at affaldssektoren skal bidrage hertil. Lovgiver forventer en effekt og en samlet CO2-reduktion på 0,7 mio. tons i 2030. KL kender ikke præmissen for denne vurdering og er i tvivl om den reelle samlede effekt. Flere af elementerne i lovforslaget vil forventeligt tværtimod føre til øget drivhusgasudledning, fx forbuddet mod komprimering, og at der vil komme øget transport. Der udestår en forklaring på, hvordan denne påvirkning opvejes af en mere effektiv behandling via konkurrenceudsættelse. KL foreslår derfor, at der udarbejdes et begrundet estimat over den samlede klimapåvirkning, så forslagets effekt efterfølgende kan vurderes.

Overimplementering af dele af klimaplanen

KL vurderer, at der med lovforslaget lægges op til en overimplementering af dele af klimaaftalen. Af klimaaftalen fremgår, at kommunerne skal udbyde sortering og behandling af det genanvendelige husholdningsaffald, og at kommunernes aktiviteter ift. genanvendelses anlæg skal begrænses. I lovforslagets § 49 b, stk. 1, er denne ordlyd ændret til et forbud mod behandling af "affald egnede til materialenyttiggørelse" og omfatter alle automatiserede anlæg. I EU's

Dato: 3. januar 2022

Sags ID: SAG-2021-05824
Dok. ID: 3159418

E-mail: ACH@kl.dk
Direkte: 3370 3411

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 12

affaldsrammedirektiv er "indsamling" defineret som afhentning af affald, herunder indledende sortering og indledende oplagring af affald med henblik på transport til et affaldsbehandlingsanlæg. Lovforslaget og bemærkningerne synes at gå videre end både klimaplanen og definitionen i EU's affaldsrammedirektiv. Det er derfor KL's vurdering, at der er tale om en overimplementering.

Forskellen mellem "genanvendeligt affald" og "affald egentlig til materialenyttiggørelse" har en række negative økonomiske og miljømæssige konsekvenser for den kommunale opgaveløsning. Materialenyttiggørelse dækker væsentligt bredere og omfatter udover genanvendelse også forberedelse med henblik på genbrug, anden endelig materialenyttiggørelse eller forbehandling til de nævnte behandlingsformer. Der sker hermed en opdeling i opgaverne, som går ud over det tiltænkte i klimaplanen, og som fordyrer og besværliggør den samlede affaldshåndtering, fx vil kommunernes forpligtelser i vejlovgivningen m.v. herunder fx affald fra renhold af arealer på offentlige veje, stier, fortove og pladser blive omfattet af forbuddet mod kommunal behandling i forslaget § 49 b, stk. 1.

KL foreslår derfor, at lovforslaget og tilhørende bemærkninger konsekvensrettes, så det følger ordlyden i klimaplanen og definitionen i EU's affaldsrammedirektiv.

Dispensationsbestemmelser og ulige konkurrencevilkår

De fastsatte forudsætninger efter § 49 b, stk. 4, om dispensation fra forbud mod, at kommunerne deltager i affaldsbehandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, er omfattende og vil efter vores opfattelse forhindre, at kommunerne i praksis får mulighed for fremadrettet at deltage i affaldsbehandling – også i tilfælde, hvor det kunne understøtte lokale cirkulære løsninger og den danske genanvendelsessektor generelt, hvilket vi finder uhensigtsmæssigt.

Endelig finder KL, at der på sigt opstår ulige konkurrencevilkår mellem private og kommunale udbydere, da førstnævnte får adgang til at drive sideordnede aktiviteter, mens det ikke gælder for de kommende kommunale aktieselskaber, der skal drive affaldsforbrænding. Med lovforslaget skal erhvervslivet jf. lovbemærkningerne sikres adgang til at behandle en større andel af det affald, som produceres på det danske marked. Hvad hvis ingen ønsker at løse opgaven? Eller prisen bliver dyrere for kommuner og borgere?

Økonomiske konsekvenser for borgere, erhvervsliv og kommuner

Lovforslagets vurdering af de økonomiske konsekvenser for borgere, erhvervsliv og kommuner er praktisk talt fraværende. Det vurderes, at der på sigt kan komme effektiviseringer og omkostningsreduktioner, men også at der for enkelte kommuner vil være tab, hvis anlæg ikke kan klare sig i konkurrencen. KL bemærker, at det dels er en meget diffus vurdering, dels at det kommer helt an på rammerne og indholdet i en konkurrenceudsættelse. Der er allerede i dag en meget stor del af opgaven, der udføres af private, og som dermed er konkurrenceudsat. Lovgiver bør præcisere og kvantificere disse konsekvenser.

Dato: 3. januar 2022

Sags ID: SAG-2021-05824
Dok. ID: 3159418

E-mail: ACH@kl.dk
Direkte: 3370 3411

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 12

De kommunale affaldsselskaber leverer affaldsløsninger til alle borgere og virksomheder i regi af hvile-i-sig selv-selskaber. Det betyder, at kommunerne hverken kan eller vil overvælte afledte omkostninger på borgere og virksomheder. Det er KL's vurdering, at forslaget vil medføre en række transaktionsomkostninger og risiko for strandede omkostninger. KL finder, at staten skal dække de strandede omkostninger, der måtte opstå som følge af forslaget. Der vil komme øgede omkostninger, som vil betyde højere affaldsgebyrer. KL formoder, det er en fejl, at de økonomiske konsekvenser ikke er yderligere belyst, da der er øgede omkostninger på den korte bane, som først opvejes af de forventede effektiviserings tiltag på et senere tidspunkt?

Lovgiver forudsætter kun lavere affaldsgebyrer, men erkender, at det samlede affaldsgebyr påvirkes af en række faktorer ud over dette lovforslag. Erfaringerne fra den ændrede kildesortering af husholdningsaffald viser at statens estimat svarer til ca. 10 % af den reelle pris. KL efterlyser en samlet vurdering af konsekvenserne for borgerne, da det er det, der betyder noget i forhold til klimaaftalens formål om, at det ikke skal være dyrere at være dansker eller drive virksomhed.

Miljøkravene ændres ikke som følge af en udbudsmodel. KL er enig i, at det heller ikke bør ske, og det forbliver en kommunal opgave at føre tilsyn med de private aktører. KL formoder, at der vil være et øget ressourcetræk, som ikke kan aflæses af de økonomiske konsekvenser for kommuner eller borgere.

Forsyningsikkerhed for borgere og virksomheder

KL lægger afgørende vægt på forsyningsikkerheden for borgere og virksomheder. De kommunale anlæg har i dag forsyningspligt. Ved en konkurrenceudsættelse er det uklart, hvilke forpligtigelser der lægges på de private aktører, og hvordan en langsigtet løsning sikres. Hvad hvis ingen ønsker at løse opgaven, hvis der skal være genudbud, eller budet er meget dyrt?

Opbakning til øget gennemsigtighed og offentlighed i affaldsopgaven og gebyrer

KL er enige i gennemsigtighed og offentlighed i affaldsopgaven og omkostninger på tværs af kommuner. I klimaplanen er vurderet behov for skærpede regler og tilsyn med kommunerne. Det bliver ikke gratis, og det foreslås derfor, at kommunerne pålægges et gebyr. Dette gebyr må overvæltes på forbrugerne og bidrager til øgede affaldsgebyrer. KL efterspørger proportionalitet mellem behovet for tilsyn og Forsyningstilsynets foreslåede opgaver og betalingen herfor samt for ressourcetrækket på kommuner og affaldsselskaber.

KL ser gerne en proportionalitet indbygget i lovforslaget om Forsyningstilsynets opgaver. Det kan fx være en årlig redegørelse til forligskredsen bag klimaplanen for affald, hvor der redegøres for, hvordan ressourcerne anvendes, og hvilken merværdi tilsynet tilfører.

Nedenfor følger yderligere og uddybende bemærkninger. Har Energistyrelsen spørgsmål eller behov for uddybning af KL's hørings svar,

Dato: 3. januar 2022

Sags ID: SAG-2021-05824
Dok. ID: 3159418

E-mail: ACH@kl.dk
Direkte: 3370 3411

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 12

kan chefkonsulent Anders Christiansen kontaktes (ach@kl.dk eller 3370 3411).

Med venlig hilsen

Kontorchef Sara Røpke

Dato: 3. januar 2022

Sags ID: SAG-2021-05824
Dok. ID: 3159418

E-mail: ACH@kl.dk
Direkte: 3370 3411

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 12

Bilag 1: Uddybende bemærkninger

Det fremgår af lovbemærkningerne på s. 8 bl.a., *at affald er gået fra at være et problem til en værdifuld ressource som virksomheder i hele Europa efterspørger for at genanvende i nye produkter.* KL kan ikke genkende denne overordnede beskrivelse, da der generelt er store omkostninger forbundet med genanvendelsen grundet for lav kvalitet og for stor forsyning og for lille efterspørgsel for en række materialestrømme.

Det reelle (klima- og ressource-) problem er, at der forbruges for meget. Mens fx en række rene metaller som jern og aluminium er værdifulde og relativt lette at genanvende, er det meste plast, kompositmaterialer, tekstiler m.m. svært og dyrt at genanvende, hvorfor en del af den dyre genanvendelse reelt bidrager til yderligere materialeforbrug og spredning af lavkvalitetsprodukter, som efterfølgende ikke længere kan downcycles yderligere. Den problematik løser lovforslaget ikke.

En øget genanvendelse vil koste mere og vil kræve særlige initiativer for at stimulere genanvendelseskapaciteten i Danmark, der ikke følger af lovforslaget. Det må forventes, at en øget mængde genanvendeligt affald bliver eksporteret (fx til Centraleuropa). Det er værd at bemærke, at genanvendelse i sig selv ikke reducerer det ikke-bæredygtige ressourcetræk, da de fleste sekundære materialer er af lav kvalitet og derfor anvendes til downcycledede produkter (fx. plasticwood i stedet for rigtigt træ, kunstgræsboldbaner i stedet for græs osv.). Faktisk er genanvendelsen med til at øge forsyningen af lavkvalitetsprodukter og øge forbruget og dermed den resulterende affaldsproduktion. Mens mængderne af kildesorteret plast er steget, er fx den globale produktion af jomfrueligt plast steget endnu mere. Der savnes en skelnen mellem højværdig og lavværdig genanvendelse - altså kvaliteten af genanvendelsen.

På side 8 og 9 i lovbemærkningerne fremgår det, at: *Lovforslaget skal understøtte danske virksomheders muligheder for at investere i nye genanvendelsesanstalt og udvikle grønne løsninger inden for affaldsteknologi og cirkulær økonomi. Det skal bidrage til at løse klima- og miljømæssige problemer i Danmark og skabe rammer for udvikling af løsninger, som kan eksporteres til udlandet. Lovforslaget skal bidrage til, at der sker en teknologiudvikling, så der sker en øget reel genanvendelse på anlæggene, så der både nationalt og globalt spares på ressourcer til udvinding og produktion af nye materialer.*

KL bakker op om ambitionen. Men hvilke løsninger er det, vi skal eksportere? I Danmark er vi ikke bedre end tyske, østrigske, belgiske, hollandske eller italienske teknologiløsninger. På det danske marked er for mange strømme for små til storskalaanlæg. Hvis vi i Danmark skal blive bedre til nye forædlingsteknologier, kræver det etablering af et stærkt lokalt marked med udvikling af effektive danske teknologier, hvilket kræver langsigtet forsyningssikkerhed og samarbejde mellem offentlige og private. Det lægger lovforslaget desværre ikke op til.

Dato: 3. januar 2022

Sags ID: SAG-2021-05824
Dok. ID: 3159418

E-mail: ACH@kl.dk
Direkte: 3370 3411

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 5 af 12

Det er i dag væsentligt dyrere at genanvende fx plastik, papir m.m. end at energiudnytte. Jf. ovenstående vil det samlede transportarbejde øges væsentligt, hvilket bidrager til øgede omkostninger. Medmindre der reduceres kraftigt i statens nuværende provenu fra affaldssektoren, vil borgere og virksomheder derfor opleve betydeligt øgede omkostninger. Transportører vil opleve væsentligt øget omsætning, enkelte kommuner kan opleve investeringstab på eksisterende infrastruktur, og der skal laves væsentlige nyinvesteringer, hvis barrieren med manglende langsigtet forsyningssikkerhed kan håndteres, ellers vil denne kapacitet være i udlandet. Danmark er i dag netto eksportør af affald, og eksportmængderne må med lovforslaget forventes at stige.

Dato: 3. januar 2022

Sags ID: SAG-2021-05824
Dok. ID: 3159418

E-mail: ACH@kl.dk
Direkte: 3370 3411

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 6 af 12

Udbudspligt for behandling af genanvendeligt husholdningsaffald efter § 49

Lovforslaget medfører, at sortering og behandling af genanvendeligt husholdningsaffald, fx adskillelse af indsamlet affald som plast og metal, samt nedknusning, kompostering og pulping af madaffald ikke længere må udføres af kommuner og affaldsselskaber. Opgaven skal i udbud og løses i konkurrence på markedet.

KL finder det uhensigtsmæssigt, hvis forbuddet mod kommunal behandling i forslaget § 49 b, stk. 1, også omfatter forberedelse med henblik på genbrug i de tilfælde, hvor der ikke er tale om en mere omfattende behandling, men alene en behandling, der omfatter en vurdering/kontrol af genbrugspotentialet i forbindelse med indsamlingen af affaldet, og som kan sidestilles med indledende sortering. Det vil ligeledes være uhensigtsmæssigt, hvis kommunerne på genbrugspladserne ikke må sikre, at affald med genbrugspotentiale tages op af affaldscontainerne og dermed løftes op i affaldshierarkiet.

KL bifalder, at transport og omlastning samt balletering fortsat kan udføres af kommuner, som det fremgår af side 23. Modsat står der på side 92: "*Kommuner må således ikke foretage andre behandlings- eller forbehandlingsaktiviteter, herunder eksempelvis knusning, sortering eller neddeling af affald.* Neddeling af fx træaffald sker i forbindelse med omlastning forud for transport til behandlingsanlæg netop for at reducere transportomkostninger og CO2-udledning. Kommunerne skal have mulighed for at sikre klimadagsordenen og optimere transport til behandlingsanlæg. KL anbefaler, at omlastning defineres bredt i § 49 b, stk. 2, således at genanvendelige materialer og farligt affald kan omlastes af kommunerne før transport til behandlingsanlæg.

Det skal sikres i lovforslaget, at kommuners indsamling af restaffald og madaffald i samme beholder med efterfølgende frasortering af poser med madaffald er en integreret del af kommunens indsamlingssystem. Lovbemærkningerne side 19 og 26 fastslår, at indsamling omfatter også indledende sortering af affald, mens der på side 27 står det modsatte: "*Ved første udmøntning ved bekendtgørelse forventes bestemmelsen at blive udnyttet til at fastsætte regler om, at kommuner ikke må eje sorteringsanlæg til optisk posesortering*". Lovforslaget bør justeres, så det er i overensstemmelse med klimaaftalen.

Udbudspligten ændrer ikke på miljøkravene til affaldshåndtering. Kommunerne skal i den nye organisering stadig kunne dokumentere, hvor og hvordan borgernes affald bliver genanvendt. Det bliver ikke lettere med lovforslaget. Sammenhængen mellem ret og pligt er svær at se i lovforslaget og bemærkningerne hertil.

KL bemærker, at lovforslaget medfører, at det fremover er markedet, der kommer til at bestemme. Det er KL's vurdering, at store udenlandske anlæg og udenlandske OPP-selskaber vil stå godt i konkurrencen om fx plastikaffald o.a. Forslaget vil ikke nødvendigvis sikre investeringer i danske anlæg eller sikre eksport af teknologiske løsninger.

Med lovforslaget (§ 49 e) følger et meget bredt forbud, som kan ramme kommuner og selskaber i mange forskellige aktiviteter, herunder mindre aktiviteter der giver god miljømæssig og økonomisk mening lokalt.

Finansieringsomkostningerne vil stige, fordi konkurrenceudsættelsen på området for behandling af genanvendeligt husholdningsaffald, vil forhindre låneoptag i KommuneKredit og kræve refinansiering, med mindre regeringen sikrer statsstøttegodkendelse fra EU-Kommissionen.

Lovforslaget vil sikre erhvervslivet adgang til affaldet. Men ingen danske virksomheder vil have større sikkerhed for mængderne end i dag – uanset om det gælder etableringen af anlæg til plast, tekstiler, drikkevarekartoner eller andet. I et konkurrenceudsat marked vil der være tale om EU-udbud. Risikoen for CO₂-eksport er præsent. På andre områder må der forventes øget transport, når genanvendelsesaktiviteterne samles omkring de store byer fremfor at sikre udvikling og lokale ressourcer i hele landet. Forslaget giver ingen garanti for lavere priser. Tværtimod bliver det forventeligt dyrere med øgede transportomkostninger.

Det er spørgsmålet, om vi er ved at ødelægge noget, der fungerer. KL finder ikke, at det er hensigtsmæssigt, at kommuner skal tvinges til at udbyde fx have-parkaffald, slaggehåndtering eller røggasrensning, der i dag generelt fungerer godt og effektivt. De eksisterende værdikæder risikerer at gå i stykker. Det vil fx være økonomisk omkostningstungt og klimamæssigt tosset at skulle transportere ikke neddelt haveaffald rundt i landet. Det bør der findes andre løsninger på.

Selskabsgørelse af eksisterende kommunale anlæg i en overgangsperiode

Det fremgår af forslaget, at der skal tages hensyn til eksisterende investeringer. Forslaget omfatter kommunale anlæg, der pr. 16. juni 2020 var etableret eller havde foretaget væsentlige irreversible investeringer i etablering af nye anlæg. Hertil kommer, at anlæggene skal selskabsgøres inden 1. januar 2024 og agere på markedsvilkår, ligesom der ikke må foretages reinvesteringer i overgangsperioden.

Kommunerne må ikke længere drive affaldsanlæg – herunder til sortering af borgernes affald. Det gælder bl.a. sorteringsanlæg til plast og andre fraktioner, som flere jyske kommuner har. Det gælder anlæg til kompostering, forbehandling af bioaffald, nedknusning mv., som også er

Dato: 3. januar 2022

Sags ID: SAG-2021-05824
Dok. ID: 3159418

E-mail: ACH@kl.dk
Direkte: 3370 3411

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 7 af 12

udbreddt. Dertil kommer sorteringsanlæg, som de fynske kommuner arbejder med samt ARC's planlagte anlæg til sortering af restaffald. KL foreslår, at lovforslagets udkast til § 49 e udgår af lovforslaget. Klimaplanen nævner ikke, at kommunerne fremadrettet ikke må sortere restaffald/affald til forbrænding. Dette kan således også ses som en overimplementering af klimaplanen.

Anlæggene bruges typisk til at sikre, at affaldet kan afsættes – at der er virksomheder, der har teknologi eller kapacitet til at genanvende affaldet (og i rimelig kvalitet) – eller til at reducere omkostninger for borgerne. Anlæggene er ofte etableret i direkte forlængelse af en given indsamlingsordning.

KL bemærker også, at de kommunale anlæg i dag har forsyningspligt, der sikrer en stabil og langsigtet kapacitet og forsyning. Private anlæg skal konkurrere om korte forsyningsaftaler, hvilket indebærer en risiko for over-/underkapacitet. Den risikopræmie skal betales af nogen.

KL finder, der er en række konkrete udfordringer og spørgsmål angående de kommunale anlæg. KL er generelt bekymret for, om forslaget sikrer lige konkurrencevilkår for de kommunale affaldsforbrændingsanlæg, der efter klimaplanen skal omdannes til aktieselskaber. Disse anlæg vil med forslaget ikke have mulighed for at drive/etablere sideordnede aktiviteter, der kan tiltrække affald.

KL anbefaler, at § 49 b, stk. 6, udmøntes, så undtagelsen også omfatter kommunens aktiviteter med sortering og nedknusning af affald fra bygge- og anlægsprojekter som led i kommunens egenproduktion, bl.a. for at understøtte lokale cirkulære løsninger.

Forslaget giver kommunerne mindre kontrol med kvalitet. Kommunerne bevarer ansvaret, men får sværere ved at følge strømmene og bidrage til, at ressourcerne udnyttes lokalt.

Dispensation fra krav om at kommunen ikke må behandle genanvendeligt affald efter § 49.

KL bemærker, at dette forslag virker som favorisering af private virksomheder, som i første omgang ikke vil løfte opgaven og bære risikoen, men efterfølgende vil deltage, hvis det offentlige bærer en stor del af risikoen. Det skal afklares, om dispensation ændrer på kommunernes mulighed for at finansiere via KommuneKredit.

Det følger af lovforslagets § 3, stk. 4, at overgangsordningen i den foreslåede nye miljøbeskyttelseslovs §§ 49 f og g ophæves den 1. juli 2027 (medmindre lovgiver forlænger ordningen). KL bemærker, at såfremt der ikke findes relevante private købere af det kommunale behandlingsanlæg, vil tidsbegrænsningen kunne medføre store økonomiske tab for den kommune, der må lukke sit behandlingsanlæg, der kan sælges til en privat aktør.

Såfremt der ikke findes relevante private købere af det kommunale behandlingsanlæg, vil tidsbegrænsningen kunne medføre store økonomiske tab for den kommune, der må lukke sit behandlingsanlæg. Der er ingen garanti for, at anlægget kan sælges til en privat aktør.

Dato: 3. januar 2022

Sags ID: SAG-2021-05824
Dok. ID: 3159418

E-mail: ACH@kl.dk
Direkte: 3370 3411

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 8 af 12

Kommunerne bør kompenseres af staten – hvad nu hvis der er en køber, men prisen er lav? Så står kommunen med et tab. Kommunale anlæg er i dag typisk en del af en I/S-struktur, hvor kommunerne i fællesskab har mange aktiviteter og løser flere opgaver. Typisk organiseret omkring et forbrændingsanlæg, men der er også I/S'er, som ikke er, fx en række deponier. Her er tale om såkaldte § 60-selskaber, som juridisk set er kommuner (specialkommuner) og dermed ikke selskaber i traditionel forstand. At ændre disse er en omfattende juridisk, politisk og økonomisk øvelse. Hvis enkelte anlæg, som indgår i I/S-strukturen i dag, skal udskilles og omorganiseres i A/S-form, skal anlæggene have selvstændig bestyrelse, ligesom det skal vurderes, hvordan enkelt-kommunerne kan/vil indgå, og hvilke opgaver det overhovedet er muligt at løse. Anlæg, der i dag foretager eksempelvis kompostering af haveaffald eller nedknusning på genbrugspladserne, vil det næppe give mening at omdanne til A/S, hvorefter de skal byde på affaldet.

Anlæg og infrastruktur er etableret for at løse en offentlig miljøopgave - affaldshåndtering, som kommunerne er pålagt, men fremover vil kommunerne ikke kunne føre eget affald til egne anlæg, da opgavevaretagelsen nu vil ske på et konkurrenceudsat marked. Hvis kommunerne skal sælge, vil salgsprisen forventeligt blive påvirket af, at det ikke er en mulighed at beholde anlægget i fremtiden.

Generelt forholder lovforslaget sig ikke til kapacitet i markedet eller alternative omkostninger. Det betyder, at kommunerne kan blive låst til kommercielle, geografiske monopoler. Ikke mindst fordi de ikke kan udfordre markedet ved selv at kunne løse opgaven og eksempelvis etablere anlæg.

KL bemærker desuden, at lovforslaget vil give en vedvarende usikkerhed om forsyningsikkerheden overfører en stor risiko og omkostning til borgerne. Resultatet kan være støt stigende priser og indtjening hos de private virksomheder, højere priser for borgerne og stadig dyrere priser på de resterende marginaliserede kommunale anlæg.

Såfremt der ikke findes relevante private købere til det kommunale behandlingsanlæg, vil tidsbegrænsningen kunne medføre store økonomiske tab for den kommune, der må lukke sit behandlingsanlæg, der kan sælges til en privat aktør

Mulighed for at virksomheder kan benytte en privat aktør til indsamling af forbrændingseget affald

KL vurderer, at relativt få kommuner i dag stiller krav om benyttelsespligt for kommunal ordning for restaffald (Aalborg og København). Dette vil påvirke konkurrenceevnen for private produktionsvirksomheder og andre virksomheder uden for de store byer.

Mulighed for at mindre virksomheder kan benytte kommunal indsamling efter § 49 c, stk. 4

KL bifalder denne mulighed og har ønsket det længe. Lovforslaget lægger dog op til en administrativt tung løsning uden reel værdi. KL er uforstående over for, hvad markedspriser dækker? KL anbefaler, at virksomhederne, der frit tilvælger den kommunale ordning, betaler efter

Dato: 3. januar 2022

Sags ID: SAG-2021-05824
Dok. ID: 3159418

E-mail: ACH@kl.dk
Direkte: 3370 3411

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 9 af 12

samme enkle solidariske principper som husholdningerne – dvs. at betalingen fortsat skal ske via et omkostningsægte gebyr, ikke til markedspris, selv om klimaplanen nævner dette. Det vil være en administrativt enkel og effektiv løsning, modsat markedspriser der kun vil afstedkomme unødigt bureaukrati hos kommuner og forsyningstilsyn.

Med forslaget ophæves kommunernes muligheder for at lave ordninger i områder med blandet bolig og erhverv, hvilket KL ikke bifalder. Med lovforslaget fastsættes en mængdebegrænsning, der ikke er gældende i dag. KL anbefaler, at begrænsningen om art og mængde som en husholdning lempes i områder med blandet bolig og erhverv.

Generelt vil bestemmelsen § 49 c, stk. 3 og 6 underminere de kommunale ordninger. Kommunerne arbejder ihærdigt for at sikre klimadagsordenen ved at reducere trængsel, CO2 og partikelforurening. Forslaget vil øge behovet for tilsyn og/eller tilskynde virksomheder til at benytte de eksisterende ordninger for borgerne, hvorved der vil opstå krydssubsidiering. Med den eksisterende hjemmel har reguleringen netop taget hensyn til pladsmangel i gårde og kommunernes muligheder for at reducere tung trafik i tæt bebyggede områder m.m.

Der er ikke fremsat vurdering af, hvor meget det kommer til at koste kommunen, at Forsyningstilsynet skal kontrollere markedsprisen.

Regler om område til direkte genbrug på genbrugspladser samt regler for afsætning af genstande

I lovforslagets afsnit 3.6.1, side 52 øverst, angives det, at "*Efter gældende ret kan kommuners initiativer vedrørende genbrugsgenstande som udgangspunkt ikke finansieres over affaldsgebyrerne, da genstandene ikke anses for at være affald.*" KL finder, at det er en misvisende og forkert beskrivelse af gældende ret, når det ikke i forlængelse af sætningen beskrives, hvad gældende praksis er i forhold til kommunernes hjemmel til at udføre og gebyrfinansiere aktiviteter på genbrugsområdet.

Det fremgår af lovbemærkningerne, at Miljøministeriet vil gå i dialog med KL om den foreslåede bestemmelse i MBL (§50 f). For KL er det vigtigt, at direkte genbrug ikke bliver et krav på alle genbrugspladser. Pladserne er meget forskellige i kommunerne. KL anbefaler, at reglerne udformes på samme måde som reguleringen af virksomheders adgang til de kommunale pladser, nemlig at der skal være minimum en plads i hver kommune, hvor der er pligt til at etablere genbrugsområder. Pladserne er som anført meget forskellige, og det vil derfor være hensigtsmæssigt, at kommunen selv vurderer, hvor det giver mening at etablere genbrugshjørner.

Genbrugspladser er i dag særskilte ordninger. Med forslaget sker en u hensigtsmæssig detailregulering, hvor en del af de kommunale pladser bliver til en anden særskilt ordning, hvilket KL finder bøvløst og bureaukratisk. Udgifterne ved drift af et byttehjørne på en genbrugsplads bør som i dag indgå i de samlede omkostninger til drift af genbrugspladser og derved indgå i det samlede grundlag for fastsættelse af gebyr herfor.

Dato: 3. januar 2022

Sags ID: SAG-2021-05824
Dok. ID: 3159418

E-mail: ACH@kl.dk
Direkte: 3370 3411

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 10 af 12

Kommunerne er i stand til at finde hensigtsmæssige løsninger for ordningerne i samskabelse med aktørerne på området uden detailregulering.

Det anføres i lovbemærkningerne, at argumentet for, at erhverv ikke må aflevere genbrugsting på genbrugspladserne, er, at der skal opkræves et særskilt gebyr for opgaven. Erhvervs andel af udgifterne til håndtering af genbrugsartikler på genbrugspladserne ville kunne indregnes i det gebyr, som virksomhederne betaler for at benytte genbrugspladsen, og vil kunne håndteres i praksis. I praksis bliver det derimod vanskeligt at håndhæve, at virksomheder ikke benytter pladsen til genstande til direkte genbrug.

Der lægges op til, at kommunerne skal sikre en håndtering/sortering af de effekter, der kommer som genstande til direkte genbrug både i forhold til kvalitet og kvantitet. Denne håndtering/sortering skal finansieres via husholdningsgebyrer og vil være til gavn for de private aktører, som ikke bidrager økonomisk til ordningen. Dette vil resultere i krydssubsidiering.

Der lægges op til, at offentligheden skal høres om udformningen af den kommunale ordning for genstande til genbrug. Det er ny praksis, at der skal foretages en offentlig høring i forbindelse med en specifik ordning. Frem til nu er det udelukkende lovbundne høringer i forbindelse med, at der udarbejdes affaldsplan og regulativer, der skal i høring. KL finder det uhensigtsmæssigt, at der skal ske offentlig høring af enkeltordninger. Det vil medføre yderligere administration, der pålægges kommunerne og borgerne over affaldsgebyret.

Skærpet økonomisk tilsyn med affaldssektoren via Forsyningstilsynet
KL bakker helt og fuldt op om, at der skal være transparens om affaldsopgaven og omkostningerne på tværs af kommuner. KL støtter derfor ønsket om mere åbenhed, transparens og videndeling om affaldsgebyrerne, der kan føre til øget effektivitet. Sådan er det med offentlige opgaver, der løses af og for fællesskabet. Effektiviseringer er et grundvilkår, som alle kommuner arbejder med. KL noterer sig, at partierne bag klimaplanen ønsker et skærpet økonomisk tilsyn, og at dette arbejde skal bebyrfinansieres og foretages af Forsyningstilsynet.

KL kan støtte en styrket konteringspraksis og gennemsigtighed i omkostninger samt sammenstilling og offentliggørelse af gebyrer. Dette arbejde ligger i forlængelse af arbejdet med at implementere det udvidede producentansvar, der, som det også fremgår af høringsmaterialet, endnu ikke er besluttet. Det udvidede producentansvar vil således medvirke til, at der kommer betydeligt mere transparens i de kommunale affaldsgebyrer. KL ser gerne, at kontoplanen tilpasses den nye regulering og strømliningen af indsamlingsordninger. Det skal ske i god tid forud for den kommunale budgetlægning, hvilket ikke med de seneste regelændringer er sket.

Det fremgår af lovbemærkningerne s. 63, at Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, *at der er behov for skærpede regler og tilsyn, og at det er en omfattende tilsynsopgave*. Det er uklart, hvad denne vurdering er begrundet i. Omkostningerne til opgaven er ikke estimeret, men vurdering af en omfattende opgave må formodes at

Dato: 3. januar 2022

Sags ID: SAG-2021-05824
Dok. ID: 3159418

E-mail: ACH@kl.dk
Direkte: 3370 3411

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 11 af 12

medføre betydelige omkostninger både for kommuner, affaldsselskaber og Forsyningstilsynet. Konsekvenserne for borgere (og virksomheder) er derfor ukendte – er der tale om 5 eller 50 fuldtidsansatte i Forsyningstilsynet, som skal finansieres af borgerne? Hvad betyder forslaget for borgernes affaldsgebyr?

Forsyningstilsynet har ifølge seneste offentliggjorte årsrapport for 2019 for el, varme og naturgas opkrævet ca. 90 mio. kr. årligt hos forbrugerne. De opgaver, der beskrives i lovbemærkningerne for Forsyningstilsynet, vil i stort omfang give anledning til et betydeligt arbejde i kommuner og selskaber, der også vil skulle respondere og samarbejde med Tilsynet i forhold til indsamling og opfølgning på spørgsmål. Denne arbejdsopgave ses ikke afspejlet i lovforslaget.

En del af det arbejde, Forsyningstilsynet skal varetage, dækker opgaver, som omfatter virksomheder generelt. Kommunerne opkræver udelukkende gebyrer hos alle husholdninger, samt hos de virksomheder, der benytter kommunale ordninger fx genbrugspladserne. Det skal sikres, at husholdninger ikke skal betale udgiften alene, da de så vil komme til at betale for opgaver, som udføres for virksomheder, og der derved vil ske krydssubsidiering. Skal kommunerne også opkræve gebyr for virksomheders andel af Forsyningstilsynets arbejde, når kommunerne ikke opkræver gebyr hos alle virksomheder?

Det er en mangel, at lovforslaget ikke har beskrevet behov for at koordinere og effektivisere dataindsamlingen gennem autoritative systemer.

KL bemærker, at størstedelen af gebyret allerede i dag går til at betale private for at løse opgaver for kommunerne – på markedsvilkår.

En meget væsentlig del af omkostningerne til de kommunale affaldsordninger (70-75%) går til at indsamle og tømme beholdere og til at behandle affaldet. Disse omkostninger er generelt bestemt af markedsprisen. Det er derfor efter KL's opfattelse ikke hensigtsmæssigt, at borgerne skal betale Forsyningstilsynet for at overvåge de opgaver, der påhviler forskellige aktører, herunder overvågning af markedet og markedsprocesser.

KL finder behov for, at der kommer proportionalitet i lovforslaget, og at Forsyningstilsynet med lovforslaget eller i lovbemærkningerne pålægges årligt at redegøre for, hvordan deres ressourcer anvendes, og hvilken merværdi deres opgaveløsning medfører. Det kan fx være gennem en årlig offentligt tilgængelig afrapportering til forligskredsen.

KL ønsker oplyst, hvilket af kommunens affaldsgebyrer, der skal finansiere de omkostninger, kommunerne har i forbindelse med Forsyningstilsynets tilsyn m.v.

Dato: 3. januar 2022

Sags ID: SAG-2021-05824
Dok. ID: 3159418

E-mail: ACH@kl.dk
Direkte: 3370 3411

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 12 af 12